CYNGOR SIR BENFRO

IS-ADRAN DIOGELU’R CYHOEDD

AMODAU TRWYDDED A CHANLLAWIAU AR GYFER LLETYA CŴN YN Y CARTREF

Cynnwys

1. AMODAU CYFFREDINOL
1.1 Arddangos Trwydded
1.2 Cymeradwyaeth yr Awdurdod

2. LLETY A'R AMGYLCHEDD
2.1 Amgylchedd y Cartref
2.2 Maint y Llety
2.3 Deunydd Gorwedd
2.4 Tymheredd a Gwresogi
2.5 Golau
2.6 Awyru
2.7 Glendid
2.8 Difa Plâu
2.9 Gwaredu Gwastraff

3. DEIET A MAETH
3.1 Bwyd a Diod
3.2 Cyfleusterau Storio a Pharatoi Bwyd

4. YMDDYGIAD ARFEROL
4.1 Cyfleusterau Ymarfer
4.2 Goruchwylio
4.3 Y Nifer Fwyaf o Gŵn y Gellir eu Lletya a Gofynion

5. IECHYD A LLES
5.1 Cofrestru â Milfeddyg
5.2 Rheoli Clefydau a Brechu
5.3 Cyfleusterau Gwahanu
5.4. Gofynion Amrywiol
5.5 Cludo Cŵn
5.6 Diogelwch rhag Tân
5.7 Diogelwch Cyfarpar Trydanol

6. CADW COFNODION
6.1 Cofrestr

7. DEDDF LLES ANIFEILIAID 2006
7.1 Meddyginiaeth Reolaidd
7.2 Cymdeithasoli
7.3 Adnabod Cŵn

ARGYMHELLIAD
Polisi Yswiriant

MATERION ERAILL SY'N YMWNEUD Â GWEITHREDU LLETY TRWYDDEDIG
A – Gweithdrefn Apelio
B – Canllawiau Rhagofalon Tân
C – Iechyd a Diogelwch

1. AMODAU CYFFREDINOL

Amod Trwydded	Canllawiau
1.1 Arddangos Trwydded **a.** Rhaid arddangos copi o’r drwydded a’i hamodau cysylltiedig mewn ffordd addas i’r cyhoedd mewn man amlwg ar y safle neu ddarparu un i bob lletywr.	
1.2 Cymeradwyaeth yr Awdurdod **a.** Oni nodir fel arall, bydd yr amodau hyn yn gymwys i bob adeilad ac ardal y mae’r cŵn yn cael mynediad iddynt a/neu a ddefnyddir mewn cysylltiad â lletya cŵn. **b.** Rhaid i’r trwyddedai asesu’r risgiau sy’n gysylltiedig â lletya yn y cartref er mwyn cynnwys y risg i blant sy’n debygol o fod yn yr eiddo neu’r risg a achosir ganddynt. **c.** Ni chaiff cartref lle mae plant o dan 5 oed ei drwyddedu. **d.** Ni chaniateir derbyn unrhyw gi sydd wedi’i gofrestru o dan Ddeddf Cŵn Peryglus 1991 i’w letya yn y cartref. **e.** Ni chaniateir lletya cŵn bach o dan 6 mis oed ag unrhyw gŵn eraill oni bai eu bod yn dod o’r un cartref.	

2. Llety a’r Amgylchedd

Rhaid i gŵn gael eu cadw mewn llety sy’n briodol o ran gwneuthuriad, maint, man gorwedd, cyfleusterau ymarfer, tymheredd a gwresogi, goleuo, awyru, glendid, a gwaredu gwastraff.

Amod Trwydded	**Canllawiau**
2.1 Amgylchedd y Cartref **a.** Rhaid i’r cŵn fyw yn y cartref fel anifeiliaid anwes. Rhaid nad oes unrhyw adeiladau, cewyll na rhedfeydd allanol. **b.** Bydd gan y safle ei fynedfa ei hun ac ni fydd yn rhannu mynediad e.e. grisiau a rennir ag eraill. **c.** I’r graddau y mae’n ymarferol resymol, ni fydd unrhyw ardal/ystafell yn y cartref y mae cŵn sy’n cael eu lletya yn cael mynediad iddi yn cynnwys peryglon ffisegol na chemegol a all achosi anaf i’r cŵn. **d.** Rhaid bod mynediad uniongyrchol i ardal allanol addas. Rhaid bod yr ardal / gardd at ddefnydd perchennog y cartref yn unig (heb ei rhannu â phreswylwyr eraill).	Cynghorir trwyddedeion i holi’r adran gynllunio am unrhyw ganiatadau cynllunio sydd eu hangen o bosibl.
2.2 Maint y Llety **a.** Rhaid bod digon o le ar gael i allu cadw’r cŵn ar wahân os oes angen. **b.** Dylai cynllun y cartref ei gwneud yn bosibl i bob ci ddewis p’un a yw am weld ci arall ai peidio.	Dylai fod digon o ystafelloedd ar gael ar gyfer y cŵn sy’n cael eu lletya er mwyn iddynt fod ar wahân os oes angen. Gall hyn fod yn fuddiol yn ystod y nos. Neu mae rhai cŵn yn dewis cael amser ar eu pennau eu hunain.

2.3 Deunydd Gorwedd **a.** Rhaid annog cleientiaid i ddarparu ei ddeunydd gorwedd ei hun ar gyfer pob ci. **b.** Rhaid i bob man gorwedd fod yn lân ac yn sych.	Gall hyn helpu i gi ymgartrefu mewn amgylchedd newydd – moethau'r cartref. Fodd bynnag, dylai'r trwyddedai fod mewn sefyllfa i ddarparu deunydd gorwedd ychwanegol.
2.4 Tymheredd a Gwresogi **a.** Rhaid i gyfleusterau gwresogi ac oeri fod ar gael yn amgylchedd y cartref a rhaid iddynt gael eu defnyddio yn unol â gofynion y ci unigol. **b.** Rhaid bod rhyw ran o'r ardal gysgu lle y gall y ci fwynhau tymheredd o rhwng 10°C ar y lleiaf a 26°C ar y mwyaf. **c.** Yn yr ardal wahanu rhaid bod modd cynnal y tymheredd ar lefel addas ar gyfer cyflwr y ci, ac yn unol â chyngor milfeddygol. Fodd bynnag, ni ddylid caniatáu i'r tymheredd yn yr uned wahanu fynd yn uwch na 26°C nac yn is na 13°C **d.** Rhaid i drwyddedeion sicrhau bod yr holl ffynonellau o wres yn ddiogel ac yn cydymffurfio â'r holl ofynion rheoleiddio ar gyfer yr anifeiliaid a'r bobl sy'n gweithio yno	Er mwyn cynnal tymereddau ar y lefel ofynnol, efallai y bydd defnyddio ffynonellau unigol o wres ar gyfer cŵn yn ddigonol. O dan rai amgylchiadau, bydd angen gwresogi cefndir ychwanegol hefyd. Dylai dyfeisiau a ddefnyddir ar gyfer gwresogi ac oeri fod yn ddiogel ac yn rhydd rhag y risg o losgi neu drydanu. Dylid rhoi gard addas o amgylch tanau agored.
2.5 Golau **a.** Rhaid darparu golau yn y mannau ymarfer er mwyn sicrhau bod pob rhan yn hollol weladwy. Lle y bo'n ymarferol, dylid defnyddio golau naturiol. **b.** Mae angen diffodd goleuadau yn ystod y nos er mwyn caniatáu patrymau cysgu priodol.	Dylid rhoi ystyriaeth yn amgylchedd y cartref i leoliad unrhyw oleuadau sy'n sefyll ar eu pennau eu hunain, y gallai cŵn eu bwrw drosodd fel arall.
2.6 Awyru	

a. Rhaid darparu system awyru ym mhob ardal fewnol heb greu gormod o ddrafftiau yn y man cysgu. Rhaid bod modd rheoli newidiadau yn y tymheredd hefyd.	Gellir cael digon o awyru yn amgylchedd y cartref drwy, yn syml, agor ffenestr, ond dylid rhoi ystyriaeth lawn a chymryd camau i atal y risg y bydd y cŵn yn dianc neu'r risg o beryglu eu diogelwch.
2.7 Glendid **a.** Rhaid cadw pob ardal y mae'r cŵn yn cael mynediad iddi, gan gynnwys y gegin ac ati, yn lân ac ni ddylid caniatáu i faw na llwch ymgasglu a rhaid cynnal pob ardal yn y fath fodd ag sy'n addas o ran gweithgarwch rheoli heintiau a chysur y cŵn. **b.** Rhaid cael gwared ar yr holl ysgarthion a deunydd budr ym mhob ardal a ddefnyddir gan y cŵn unwaith y dydd ac yn amlach os oes angen.	Ceir rhestr o ddiheintyddion yn: **http://disinfectants.defra.gov.uk/**
2.8 Difa Plâu **a.** Rhaid cymryd camau i leihau'r risgiau a achosir gan gnofilod, trychfilod a phlâu eraill yn y cartref. Rhaid ymdrin â phlâu o'r fath drwy ddefnyddio cynnyrch milfeddygol addas yn ddi-oed er mwyn cael gwared arnynt.	Dylid dilyn canllawiau'r gwneuthurwr wrth ddefnyddio cynhyrchion rheoli er mwyn lleihau'r risg i gŵn.
2.9 Gwaredu Gwastraff **a.** Rhaid darparu cyfleusterau ar gyfer derbyn, storio a gwaredu pob math o wastraff yn briodol. **b.** Rhaid cymryd gofal arbennig i wahanu gwastraff clinigol sy'n dod o drin cŵn sydd â chlefydau heintus neu eu trafod.	Dylai'r trwyddedai holi Asiantaeth yr Amgylchedd am y canllawiau cyfredol ar ddulliau gwaredu priodol.

c. Rhaid cytuno ar gyfleusterau gwaredu gwastraff anifeiliaid â'r Awdurdod Trwyddedu.	

3. Deiet a Maeth

Rhaid darparu digon o fwyd addas i bob ci sy'n cael ei letya. Rhaid i ddŵr dihalog fod ar gael drwy'r amser a rhaid iddo gael ei newid bob dydd. Rhaid bod cyfleusterau paratoi bwyd digonol ar gael.

Amod Trwydded	**Canllawiau**
3.1 Bwyd a Diod **a.** Rhaid darparu digon o fwyd addas i bob ci yn unol â chyfarwyddiadau'r cleient. **b.** Rhaid i ddŵr dihalog fod ar gael drwy'r amser a rhaid i'r llestr yfed gael ei lanhau bob dydd. Rhaid i'r dŵr gael ei newid o leiaf unwaith y dydd. **c.** Rhaid darparu ei bowlen ei hun ar gyfer pob ci. **d.** Rhaid bod modd glanhau llestri bwyta ac yfed yn hawdd a'u diheintio er mwyn atal croeshalogi. . **e.** Rhaid glanhau bowlenni bwydo ar ôl pob pryd o fwyd.	Dylai bwyd gael ei ddarparu gan berchennog y ci er mwyn osgoi newid sydyn yn neiet y ci a all achosi problemau treulio. Dylai cŵn gael mynediad at eu powlenni bwydo eu hunain, a dylid monitro unrhyw gŵn sy'n swil yn bwyta. Dylai pob ci gael deiet sy'n bodloni eu gofynion maethol ac sy'n addas o ran oedran, brîd, statws cenhedlu, sgôr cyflwr y corff a lefel eu gweithgarwch. Cyfeiriwch at Godau Ymarfer Llywodraeth Cymru
3.2 Cyfleusterau Storio a Pharatoi Bwyd **a.** Rhaid darparu cynwysyddion aerglos i storio bwydydd sych. **b.** Rhaid i fwyd heb ei goginio a bwyd sy'n weddill mewn tuniau sydd wedi'u hagor gael eu storio mewn	Dylid paratoi bwyd i'r cŵn yn hollol ar wahân i'r ardaloedd a ddefnyddir i baratoi bwyd i bobl, a hynny am resymau hylendid.

cynwysyddion anfetel nad ydynt yn gollwng yn yr oergell. **c.** Rhaid cadw pob swmp-gyflenwad o fwyd mewn cynwysyddion sy'n atal fermin.	

4. Ymddygiad Arferol

Rhaid bod cŵn yn gallu arddangos patrymau ymddygiad arferol bob amser. Rhaid iddynt gael cyfle i symud o gwmpas a chael eu goruchwylio'n ddigonol.

Amod Trwydded	**Canllawiau**
4.1 Cyfleusterau Ymarfer **a.** Rhaid rhoi amser ymarfer i gŵn yn unol â dymuniadau eu perchennog. **b.** Os eir â chŵn oddi ar y safle, rhaid eu cadw ar dennyn oni bai bod caniatâd penodol y perchennog yn caniatáu iddynt gael cyfleoedd ymarfer heb dennyn. **c.** Rhaid i ardal ymarfer/gardd y safle ac unrhyw ardal arall, y gall y cŵn sy'n cael eu lletya gael mynediad iddi, fod yn hollol ddiogel. **d.** Rhaid i ffensys fod yn ddigonol i atal cŵn rhag dianc a bod yn ddiogel, heb wrthrychau na bargodiadau miniog. **e.** Rhaid bod modd cau gatiau fod yn sownd.	Dylid rhoi ystyriaeth i oedran, ffitrwydd, anian a diogelwch y cŵn ac i'r mater addas o ymarfer, er enghraifft gall yr amgylchiadau olygu na fydd yn briodol caniatáu i gi gael ymarfer heb fod ar dennyn.
4.2 Goruchwylio **a.** Rhaid i unigolion priodol sydd â phrofiad perthnasol fod ar	Mae angen i unrhyw un sy'n goruchwylio'r cŵn feddu ar

gael bob amser i oruchwylio cyfleoedd ymarfer ac ymdrin ag argyfyngau pryd bynnag y caiff cŵn eu lletya ar y safle. **b.** Rhaid ymweld â'r cŵn yn rheolaidd, fel y bo'n angenrheidiol o ran eu hiechyd, eu diogelwch a'u lles. **c.** Dim ond pobl dros 16 oed sy'n cael caniatâd i fynd â chŵn am dro mewn mannau cyhoeddus heb oruchwyliaeth.	wybodaeth a phrofiad digonol i allu ymdrin â'r cŵn yn gywir ac yn ddiogel. Mae'n rhaid iddynt allu adnabod hefyd p'un a yw ymddygiad ci yn awgrymu bod problem a chymryd camau priodol. Dylai pob trwyddedai/aelod o staff goruchwylio gael cyfle i ddarllen y Cod Ymarfer ar gyfer Lles Cŵn ac ymgyfarwyddo ag ef, ynghyd â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol arall.
4.3 Y Nifer Fwyaf o Gŵn y Gellir eu Lletya **a.** Nodir y nifer fwyaf o gŵn y gellir eu cadw ar unrhyw adeg benodol ar y drwydded ac ni chaniateir cadw mwy na hynny, ac o dan unrhyw amgylchiadau ni chaniateir cadw mwy na chwe chi. **b.** Pennir y nifer fwyaf hon o gŵn yn ôl cyfleusterau'r safle. **c.** Caiff nifer y cŵn ei lleihau os bydd methiant i gydymffurfio â gofynion eraill y drwydded. **d.** Gellir lletya cŵn o wahanol gartrefi gyda'i gilydd ar yr un pryd ar yr amod y caiff eu hanian, eu cymdeithasgarwch a'u hanes lletya eu hasesu ymlaen llaw er mwyn sicrhau bod y trefniant yn addas a bod eu gwahanol berchenogion wedi rhoi caniatâd. **e.** Ni chaniateir lletya cŵn ag unrhyw gath, oni bai eu bod yn byw gyda'i gilydd fel arfer yn yr un cartref. **f.** Os oes ci neu gath breswyl yn y cartref, rhaid cael caniatâd ysgrifenedig perchenogion y ci sy'n cael ei letya ar ôl rhoi prawf ar sesiwn ymgyfarwyddo.	Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried y llety yn ei gyfanrwydd; gan gynnwys y llety sydd ar gael, cyfleusterau ymarfer, bodloni gofynion iechyd a lles a lefel y gydymffurfiaeth o hyd â'r drwydded wrth bennu'r nifer fwyaf o gŵn y gellid eu cadw ar y safle trwyddedig. Pan na fydd yr awdurdod trwyddedu yn fodlon ar allu darpar ddeiliad trwydded, neu ddeiliad trwydded presennol i gydymffurfio ag amodau'r drwydded, gallant leihau nifer y cŵn y gall y cartref eu lletya. Gall tystiolaeth gynnwys methiant i gydymffurfio ag amodau'r drwydded e.e. methiant i roi cyfleoedd ymarfer i gŵn a diffyg hylendid.

5. Iechyd a Lles

Rhaid cymryd rhagofalon rhesymol i atal a rheoli lledaeniad clefydau heintus. Rhaid i unrhyw anifail sâl neu anafedig gael gofal a thriniaeth briodol yn ddi-oed. Bydd angen cyfleusterau gwahanu, cyfarpar cymorth cyntaf a mesurau diogelwch tân.

Amod Trwydded	Canllawiau
5.1 Cofrestru â Milfeddyg **a.** Rhaid i bob sefydliad lletya gofrestru â milfeddygfa a sicrhau bod y manylion llawn ar gael i'r Awdurdod Trwyddedu. **b.** Rhaid i filfeddygfa'r cleient ei hun fod yn hysbys a rhaid ymgynghori â hi os oes angen. **c.** Rhaid ceisio cyngor gan filfeddyg os bydd arwyddion o glefyd, anaf neu salwch. Pan fydd unrhyw gi yn sâl neu'n anafedig, rhaid i unrhyw gyfarwyddiadau a roddwyd gan filfeddyg i'w drin gael eu dilyn yn gaeth **d.** Rhaid hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu am farwolaeth unrhyw anifail ar y safle. **e.** Rhaid i'r Trwyddedai wneud trefniadau i'r corff gael ei storio mewn milfeddygfa nes bod y perchennog yn dychwelyd.	Mae cyfeiriadau milfeddygfeydd ar gael gan Goleg Brenhinol y Milfeddygon: **http://www.rcvs.org.uk/FindAVet**
5.2 Rheoli Clefydau a Brechu **a.** Rhaid cymryd rhagofalon rhesymol i atal a rheoli lledaeniad clefydau heintus a pharasitiaid ymhlith cŵn, y staff ac ymwelwyr. **b.** Ar gyfer cŵn sy'n cael eu lletya neu gŵn preswyl bydd angen cofnod cyfredol o ddiogelwch a gymeradwywyd gan filfeddyg rhag clefyd y cŵn, peswch cwt, hepatitis, parfofeirws, leptosbirosis a chlefydau perthnasol eraill. **c.** Rhaid cymryd rhagofalon i atal lledaenu chwain, trogod, parasitiaid y coluddion a pharasitiaid eraill ymhlith cŵn sy'n cael eu lletya a chŵn preswyl; mae'n rhaid i hyn gynnwys trin y llety yn rheolaidd. Rhaid cadw prawf o'r	Gall rhagofalon digonol gynnwys brechiadau atgyfnerthu blynyddol ac unrhyw fesurau ataliol eraill yn ôl disgresiwn y trwyddedai. Ym mhob achos, dylid ymgynghori â milfeddyg.

holl driniaeth reolaidd a brys rhag parasitiaid. **d.** Ar ôl achos o glefyd heintus yn ystod unrhyw arhosiad, rhaid i'r safle fynd drwy gyfnod cwarantin rhesymol cyn derbyn cathod newydd i'w lletya. Caiff y cyfnod hwn ei bennu gan yr Awdurdod Trwyddedu fel y cytunir arno â'i filfeddyg awdurdodedig.	
5.3 Cyfleusterau Gwahanu **a.** Rhaid bod cyfleusterau gwahanu ar gael a rhaid iddynt gydymffurfio ag amodau eraill y drwydded ond rhaid iddynt hefyd fod ar wahân yn ffisegol i lety arall i gŵn. **b.** Rhaid darparu cyfleusterau digonol i atal clefydau heintus rhag ymledu rhwng cŵn sydd wedi cael eu gwahanu a chŵn eraill. **c.** Rhaid bod mesurau bioddiogelwch effeithiol ar waith a rhaid eu bod yn cael eu deall. **d.** Rhaid i'r trwyddedai hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu ar y diwrnod gwaith nesaf os bydd ci yn datblygu clefyd heintus.	Dylai cyngor milfeddygol ar wahanu cŵn sydd â chlefyd heintus o bosibl gael ei ddogfennu a'i ddilyn ar unwaith. Bydd angen i anifeiliaid sydd wedi'u gwahanu gael eu gwahanu'n effeithiol a bydd disgwyl tystiolaeth o ymwneud milfeddyg.
5.4. Gofynion Amrywiol **a.** Rhaid i focs cymorth cyntaf â digon o eitemau sy'n addas i'w defnyddio ar gŵn fod ar gael ar y safle a rhaid iddo fod yn hygyrch **b.** Ni chaniateir lletya cŵn gwryw cyfain a geist sydd yn eu tymor neu eist sydd ar fin bod yn eu tymor gyda'i gilydd.	Cynghorir y trwyddedai i ofyn i berchenogion pryd roedd gast heb ei hysbaddu yn ei thymor ddiwethaf fel y bydd yn ymwybodol os yw'r ast yn debygol o fod yn ei thymor yn ystod yr arhosiad.

c. Os bydd ci yn dianc o gartref llety trwyddedig neu'n mynd ar goll, rhaid i drwyddedeion roi gwybod i'r Awdurdod Trwyddedu cyn gynted ag y bo'n ymarferol a heb ormod o oedi. **d.** Rhaid rhoi manylion llawn am ddyddiad, amser, lleoliad ac amgylchiadau'r digwyddiad, disgrifiad o'r ci, manylion llawn y perchennog, ac unrhyw gamau y mae'r trwyddedai eisoes wedi'u cymryd i ddod o hyd i'r ci i'r awdurdod trwyddedu. **e.** Rhaid bod perthynas, ffrind neu gymydog o fewn amser teithio o bum munud yn cadw allweddi sbâr a chael mynediad i'r safle os bydd achos brys. Mae'n rhaid i'r manylion hyn fod ar gael i'r Awdurdod Trwyddedu.	Mae'n rhan fwyaf o awdurdodau yn gweithredu llinell frys "y tu allan i oriau; gellir rhoi gwybod i'r cyfleuster hwn yn y lle cyntaf os na allwch gysylltu â'ch Awdurdod Trwyddedu. Dylid hefyd hysbysu asiantaethau fel yr Heddlu a Gwasanaeth Wardeiniaid Cŵn y Cyngor ar y cyfle cyntaf posibl.
5.5 Cludo Cŵn **a.** Rhaid i drwyddedeion sy'n cynnig gwasanaethau cludo a danfon sicrhau bod y cerbydau a ddefnyddir yn cydymffurfio â'r rheoliadau Lles Anifeiliaid wrth eu Cludo presennol	Mae'r ddeddfwriaeth yn diffinio'r rheoliadau er mwyn sicrhau 'Lles Anifeiliaid wrth eu Cludo'. Gallwch ofyn i'ch arolygydd trwyddedu am fanylion y rheoliadau presennol. Mae'r enghreifftiau yn cynnwys y canlynol: Cawell/cewyll wedi'i ddiogelu/wedi'u diogelu ac wedi'i awyru/wedi'u hawyru'n addas. Yn ogystal â'r gofyniad i ddal awdurdodiad cludwr.
5.6 Diogelwch rhag Tân **a.** Rhaid bod cynllun tân a gwacáu mewn argyfwng ar waith. **b.** Rhaid bod dull digonol o seinio rhybudd os bydd tân neu argyfwng arall. **c.** Rhaid i offer diffodd tân a synwyryddion gael eu cynnal a'u cadw a'u lleoli'n briodol. Bydd angen rhoi gwasanaeth i ddiffoddwyr tân neu gael rhai newydd yn ôl yr angen. **d.** Ni ddylid gosod cyfarpar gwresogi mewn lleoliad nac mewn modd lle y gallant achosi perygl tân, neu risg i gŵn. **e.** Rhaid cymryd rhagofalon i atal deunydd a all achosi	Rhaid i'r weithdrefn hon gynnwys cyfarwyddiadau o ran i ble y dylid symud y cŵn. I'ch helpu i gydymffurfio â'r rheoliadau gweler manylion yn Atodlen B a atodir.

perygl tân rhag ymgasglu. **f.** Dylai deiliad yr eiddo fod yn ymwybodol bob amser o leoliad y cŵn yn yr eiddo. **g.** Rhaid bod gan y Trwyddedai drefniadau addas ar waith i letya cŵn dros dro os daw'n amhosibl byw yn y safle trwyddedig.	
5.7 Diogelwch Cyfarpar Trydanol **a.** Rhaid i chi sicrhau bod pob system drydanol yn cael ei hadeiladu a'i chynnal yn ddigonol, er mwyn atal perygl, yn unol â Rheoliadau Trydan yn y Gweithle 1989.	I'ch helpu i gydymffurfio â'r rheoliadau gweler y manylion yn Atodlen C a atodir.

6. Cadw Cofnodion

Rhaid cadw cofnodion yn unol â gofynion y ddeddfwriaeth sy'n nodi'r holl wybodaeth berthnasol am bob ci sy'n cael ei letya, er mwyn bod trwyddedeion yn gwbl ymwybodol o ofynion pob ci unigol.

Amod Trwydded	**Canllawiau**
6.1 Cofrestr	

a. Rhaid cadw cofrestr o bob ci sy'n cael ei letya. Mae'n rhaid i'r wybodaeth a gedwir gynnwys y canlynol: • dyddiad cyrraedd • enw'r ci, yn ogystal ag unrhyw nodau adnabod eraill megis rhif microsglodyn neu datŵ. • disgrifiad, brîd, oedran a rhyw'r ci • enw, cyfeiriad a rhif ffôn y perchennog neu'r ceidwad • enw, cyfeiriad a rhif ffôn enw cyswllt tra bydd y gath yn cael ei lletya • enw, cyfeiriad a rhif ffôn milfeddyg y ci • dyddiad gadael arfaethedig a gwirioneddol, gofynion iechyd, lles a maeth • achosion o roi meddyginiaeth a faint o feddyginiaeth a roddir bob tro y caiff ei rhoi **b.** Rhaid i gofnodion fod ar gael am o leiaf 24 mis a'u cadw yn y fath fodd ag y bydd yn galluogi swyddog awdurdodedig i ddod o hyd i wybodaeth o'r fath yn hawdd. **c.** Os caiff cofnodion eu cadw ar gyfrifiadur, rhaid cadw copi caled. **d.** Rhaid i'r gofrestr hefyd fod ar gael bob amser i aelodau o staff y llety cathod.	Dylai'r gofrestr fod mewn fformat sy'n glir ac yn hawdd ei ddeall gan unrhyw aelod o staff a'r arolygydd trwyddedu.

7. Deddf Lles Anifeiliaid 2006 – Gofynion Dyletswydd Gofal

Mae adran 9 o'r Ddeddf uchod yn gosod dyletswydd gofal ar y sawl sy'n gyfrifol am anifail. Mae'r Ddeddf yn nodi bod person yn cyflawni trosedd os nad yw'n cymryd camau rhesymol i ddiwallu anghenion yr anifail hwnnw. Er mwyn i chi gydymffurfio â'r dyletswyddau hyn, mae'r Cyngor wedi nodi gofynion penodol a chanllawiau y mae'n rhaid i chi eu dilyn.

Pan fo achos posibl o dorri Dyletswydd Gofal o dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006, gall y Cyngor, yn ôl ei ddisgresiwn, gyhoeddi Hysbysiad Gwella i unioni'r broblem.

Amodau Trwyddedu	Canllawiau
7.1 Meddyginiaeth Reolaidd **a.** Pan fo angen meddyginiaeth neu driniaeth reolaidd/ddyddiol ar gi sy'n cael ei letya rhaid iddi gael ei rhoi gan unigolyn cymwys ac addas. **b.** Rhaid trafod yn llawn faint o feddyginiaeth i'w rhoi a pha mor aml a chofnodi hynny cyn arhosiad y ci.	Mae'n arfer da i'r trwyddedai fynnu cael tystiolaeth ysgrifenedig o ran unrhyw ofynion o ran meddyginiaeth er mwyn diogelu iechyd a lles y ci a diogelu ei hun os bydd unrhyw broblemau yn y dyfodol. Tra bydd ci yn cael ei letya, dylid llunio rhestr wirio o'r dyddiad a'r amser y dylid rhoi meddyginiaeth, a ddylai gael ei llofnodi wedyn.
7.2 Cymdeithasoli **a.** Rhaid rhoi cyfle i bob anifail ryngweithio'n ddyddiol a chael ei ysgogi.	Dylid rhoi cyfleoedd priodol i symud o gwmpas, chwarae a chael mathau eraill o gysylltiad â phobl er mwyn sicrhau bod cŵn yn cael cymaint o gysylltiad ag y byddent yn arfer ei gael gartref.
7.3 Adnabod Cŵn **a.** Rhaid i gŵn wisgo coler a thag adnabod pan fyddant yn cael eu lletya. Rhaid i'r tag ddangos enw, cyfeiriad a rhif ffôn y safle lletya.	Enghraifft o dag adnabod ci safle fyddai: "Rwy'n aros yng Nghytiau Cŵn Preswyl ACB" a manylion cyswllt. Mae hyn yn arbennig o bwysig pan fydd cŵn yn cael cyfleoedd ymarfer (gyda chaniatâd y perchennog) y tu allan i'r safle trwyddedig Os bydd ci'n mynd ar goll bydd modd dod ag ef yn ôl i'r safle heb oedi.

Argymhelliad

Argymhelliad	Canllawiau
Polisi Yswiriant Argymhellir yn gryf y dylai pob sefydliad lletya drefnu yswiriant cynhwysfawr a digonol.	Dylai'r yswiriant ddarparu ar gyfer pob math o anffawd a all ddigwydd i gi, megis gofal brys gan filfeddyg, colli ci, atebolrwydd trydydd parti ac atebolrwydd cyflogwr lle y bo'n gymwys

MATERION ERAILL SY'N YMWNEUD Â GWEITHREDU LLETY TRWYDDEDIG.

A. GWEITHDREFN APELIO

Deddf Lletya Anifeiliaid 1963 - Adran 1 (4)

Any person aggrieved by the refusal of a local authority to grant such a licence, or by any condition subject to which such a licence is proposed to be granted, may appeal to a magistrates' court; and the court may on such an appeal give such directions with respect to the issue of a licence or, as the case may be, with respect to the conditions subject to which a licence is to be granted as it thinks proper.

B. CANLLAWIAU RHAGOFALON TÂN

Darperir y wybodaeth ganlynol i drwyddedeion, i'w helpu i'w helpu i gydymffurfio â'r gofynion o ran rhagofalon tân a nodir yn amodau trwydded y Cyngor sy'n ei gwneud yn ofynnol i gamau priodol gael eu cymryd i ddiogelu anifeiliaid os bydd tân neu argyfwng arall.

Nod y canllawiau yw sicrhau bod y ffyrdd o ddianc a rhagofalon tân cysylltiedig yn ddigonol ar gyfer deiliaid dynol. Dylid cofio bod gofynion diogelwch tân ar gyfer pobl wedi'u cwmpasu mewn deddfwriaeth arall o bosibl.

Rhaid ystyried y materion canlynol:

1. Mynediad o ran Diffodd Tân a Chyflenwadau Dŵr - Dylai fod mynediad da (o leiaf 3.7m o led) er mwyn i beiriannau tân gyrraedd pob hydrant a ffynonellau eraill o ddŵr a dylid darparu lleiniau caled. Dylai bwrdd enw'r safle gael ei arddangos yn glir wrth ymyl y ffordd fynediad agosaf.

2. Ffyrdd o Ddianc - Dylai'r llwybrau dianc i anifeiliaid gael eu cynllunio fel y bydd modd iddynt redeg allan yn syth o adeiladau, gyda chyn lleied o gymorth â phosibl gan bobl. Dylai drysau corlannau gael eu trefnu fel y gall anifeiliaid gael eu symud o'r adeilad yn gyflym a dylid osgoi troeon llym, rhwystrau a rampiau yn y llwybrau dianc hyd y gellir.
    a) Dylai allanfeydd pob safle fod yn ddigon llydan ac uchel er mwyn rhoi mynediad hawdd at yr anifeiliaid drwy'r amser.
    b) Dylai fod modd agor yr allanfeydd yn hawdd o'r tu mewn heb ddefnyddio allwedd.
    c) Os bydd angen, dylid darparu bod modd cysylltu â deiliad allwedd yn hawdd.

   Mewn adeiladau sydd dros 18 metr o hyd neu lle mae cryn nifer o anifeiliaid yn cael eu lletya, dylid darparu o leiaf ddwy allanfa a'u lleoli mor bell i ffwrdd oddi wrth ei gilydd â phosibl. Ni ddylai'r pellter teithio fod yn fwy na 45 metr.

3. Arwyddion Dim Smygu - Dylid arddangos hysbysiadau dim smygu wrth ymyl gwair a gwellt a lle y bo'n ymarferol dylid cymryd rhagofalon ymarferol rhag mynediad heb awdurdod, yn enwedig gan blant.

4. Gosodiadau Trydanol - dylai gosodiadau trydanol, gan gynnwys lampau, gael eu glanhau'n rheolaidd er mwyn osgoi gormod o luwch. Dylai cyfarpar trydanol, peiriannau gwresogi ac ati gael eu lleoli a'u clymu'n sownd er mwyn sicrhau eu bod yn bellter diogel oddi wrth unrhyw ddeunydd gorwedd llosgadwy sy'n debygol o gronni.

5. Offer Diffodd Tân

a. Diffoddwyr Tân Cludadwy - Argymhellir y canlynol fel gofyniad sylfaenol:

- Bydd angen o leiaf 2 ddiffoddydd tân 9 litr ar gyfer adeiladau o dan 200 metr sgwâr. Ar gyfer adeiladau dros 200 metr sgwâr rhaid darparu diffoddydd tân ychwanegol am bob 200 metr sgwâr ychwanegol neu ran o hynny.
- Rhaid i ddiffoddwyr tân cludadwy gydymffurfio â gofynion BS EN 3 a chael eu gosod a'u cynnal a'u cadw yn unol â'r argymhellion a roddir yn BS 5306.
- Yn dibynnu ar ganlyniad eich asesiad risgiau tân, efallai y bydd modd lleihau hyn i un diffoddydd mewn safle bach iawn y mae ei arwynebedd llawr yn llai na $90m^2$.
- **Ni ddylid** defnyddio diffoddwyr tân sy'n swnllyd pan gânt eu gweithredu e.e. CO2, neu gymylau mawr o bowdr sych, wrth ymyl anifeiliaid.

b. Olwyni Piben Tân - Gellir darparu olwyni piben tân yn lle diffoddwyr tân cludadwy. Dylai fod o leiaf un bipen ar gyfer pob 800 metr sgwâr o arwynebedd neu ran o hynny. Dylai gydymffurfio â BS 5306: Rhan 1. Gall pibau golchi fod yn dderbyniol ar yr amod bod llif cyson o ddŵr sy'n gallu cynhyrchu chwistrell o ddŵr o 5 metr i ffwrdd o leiaf. Ni ddylai olwyni piben tân fod yn fwy na 45m o hyd a dylid eu lleoli fel y gall y ffroenell gyrraedd o fewn 6m i bob rhan o'r safle a ddiogelir.

6. Hysbysiadau Tân - Dylai pob aelod o staff yn y llety cathod fod yn gyfarwydd â pha gamau y mae'n rhaid eu cymryd os bydd tân. Dylid darparu hysbysiad ysgrifenedig, clir mewn man amlwg sy'n nodi'r camau i'w cymryd os bydd tân a lleoliad y ffôn agosaf.

Gall yr hysbysiad hwn gynnwys y canlynol:

"Os gwelwch dân, sicrhewch fod yr adeilad dan sylw yn cael ei wagio.
Ffoniwch y Frigâd Dân {mae'r ffôn agosaf yn ……………….}.
Ceisiwch ddiffodd y tân drwy ddefnyddio'r offer diffodd tân a ddarperir, os yw'n ddiogel i chi wneud hynny
ac ati"

7. Cyfeirnod Map yr Arolwg Ordnans - Dylid nodi rhif cyfeirnod map yr Arolwg Ordnans ar gyfer y safle a'i arddangos ar yr Hysbysiad Tân a ddarperir.

Mae **Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005** yn ei gwneud yn ofynnol i roi'r rhagofalon tân angenrheidiol ar waith er mwyn diogelu'r unigolion perthnasol os bydd tân, ac yn ardal pob safle y mae'r ddeddfwriaeth yn gymwys iddo.

Y ‘person cyfrifol’ sy’n gyfrifol am gydymffurfiaeth â’r gorchymyn. Mewn gweithle, y cyflogwr ac unrhyw berson arall sy’n rheoli unrhyw ran o’r safle, e.e. y deiliad neu’r perchennog, yw’r person cyfrifol. Ym mhob safle arall, y person(au) sy’n rheoli’r safle fydd yn gyfrifol.

Mae’n rhaid i’r person cyfrifol wneud y canlynol:

Cynnal Asesiad Risgiau Tân, y mae’n rhaid cofnodi’r canfyddiadau arwyddocaol sy’n deillio ohono os cyflogir pump neu fwy o bobl, os yw’r safle wedi’i drwyddedu neu os oes hysbysiad addasiadau mewn grym.

Er mwyn eich cynorthwyo ymhellach, mae’r Fire Safety Guide to Animal Premises and Stables (ISBN: 978 1 85112 884 6) ar gael gan y llyfrfa neu drwy wefan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol (www.communities.gov.uk).

C. IECHYD A DIOGELWCH

Mae cyfraith iechyd a diogelwch yn gymwys i bob busnes, ni waeth pa mor fach. Fel cyflogwr neu berson hunangyflogedig, chi sy’n gyfrifol am iechyd a diogelwch yn eich busnes. Mae angen i chi gymryd y camau cywir i leihau’r risgiau a berir gan beryglon yn y gweithle a darparu amgylchedd gwaith diogel.

Ceir canllaw “Health and Safety made simple”. Mae’r canllaw hwn yn gwneud bywyd yn haws i chi drwy ddarparu’r wybodaeth sylfaenol am yr hyn y mae angen i chi ei wneud mewn un man. Bydd yn eich helpu i ddechrau rheoli iechyd a diogelwch yn eich busnes.

Ar gyfer gweithgareddau gwaith, efallai y bydd angen i chi wneud pethau ychwanegol er mwyn sicrhau eich bod yn cydymffurfio â'r gyfraith. Mae rhagor o ganllawiau ar bynciau penodol, megis rheoli asbestos, atal salwch oherwydd cyswllt ag anifeiliaid ac ati, ac asesiadau risg enghreifftiol ar gael ar-lein yn www.hse.gov.uk . Gallwch hefyd gysylltu â thîm diogelwch Cyngor Sir Penfro drwy ffonio 01437 775179 a gofyn am y swyddog ar ddyletswydd neu drwy anfon e-bost atom yn health&safety@pembrokeshire.gov.uk.

Gellir lawrlwytho'r daflen "Health and Safety made simple" drwy ddilyn y ddolen hon:
http://www.hse.gov.uk/pubns/indg449.pdf